

DVA SYNOVÉ, JEDEN OTEC

30.4..2023, Kamil Vystavěl

[Lukáš 15,11-32](#)

Starší - bohatý

Známy příběh, odkud začít? Tak třeba od konce... začneme od vedlejší role, od staršího bráchy, o kterém ten příběh vlastně vůbec není. Život prvorozeného neobsahoval žádné velké výkyvy, žádná velká dramata, ani zvraty, které by stály za zmínku. Poctivá práce, starost o rodinu, obživa a spravedlivý spánek. Dával a přijímal, vycházel a navracel se, pečoval a byl opečováván. Nic nepostrádal a neměl potřebu uchýlovat se k zoufalým činům. Takže vlastně není o čem psát. Poklidný, vyrovnaný životní příběh se nijak zvlášť nehodí ani na romány, ani pro poučení.

A přece je to právě tento muž, kdo má podle vyprávění něco úžasného, má poklad. Zda-li pak si je vědom svého bohatství? *Synu, ty jsi stále se mnou a všechno, co mám, je tvé*, pravil otec. *Ty jsi stále se mnou a všechno, co mám, je tvé*. V této nenápadné větě podle mého soudu leží těžiště příběhu. Je to základ, který dělá dobré vztahy a který přináší radost do života.

Jsi stále se mnou a opačně já jsem stále s tebou. Maličké děti tuto potřebu mají ve dne v noci a ve dne v noci si o její naplnění říkají. Starší děti mají tutéž potřebu, i když by se nepozornému publiku mohlo zdát, že s rostoucím věkem potřeba důvěrného vztahu s rodiči jaksi vyprchala a vymizela. Dospívající a dospěláci okouzleně krouží kolem myšlenky samostatnosti. Ale přitom v nitru tiše a nenápadně zní pořád to stejné – potřeba nebýt sám, nezůstat osamocený, touha slyšet a zažívat, že mám někoho, pro koho jsem důležitý, kdo je tu pro mne a já jsem tu pro něj. Může to být třeba partner, nebo dítě, nebo rodič, nebo blízký přítel...

A ještě něco pravil táta svému synovi: *všechno, co mám, je tvé*. Ano, v druhé části je řeč o dědictví, o majetku a jeho sdílení. Sdílení je ovšem trochu ošemetná a riziková záležitost. Sdílený majetek může přinášet užitek všem spolujitelům, ale taky nemusí. Může to také mít přínosy jen pro některé a na úkor jiných, anebo na tom rovnou tratí všichni.

Riziko společného vlastnictví zjevně nechtěl podstupovat mladší syn, zalíbilo se mu soukromé vlastnictví, proto shrábl svoji část kapitálu a zmizel. Starší syn měl odlišný přístup. Majetek dosud nepřijal za svůj, zdálo se mu, že vlastně slouží pro otce a na otcově. Díky tomuto přístupu si nedovolil s majetkem nakládat, jak by se mu zlíbilo, nedovolil si ani pobavit se s kamarády, protože vnímal, že by to bylo na účet a na úkor otcova majetku. To zní rozumně, fajnově, ale i zde je schovaný problém: Jak moc staršího syna takový život vlastně těšil? Byl takto uvnitř spokojený? V návalu zlosti něco ze své nespokojenosti naznačil: *Tolik let už ti sloužím a nikdy jsem neporušil žádný tvůj příkaz; a mě jsi nikdy nedal ani kůzle, abych se poveselil se svými přáteli. Ale když přišel tenhle tvůj syn, který s děvkami prožral tvé jmění, dal jsi pro něho zabít vykrmené tele*. – tak znělo / hřmělo slovo zodpovědného a ukázněného muže. Vyčítavé slovo, s hořkým předechem, řekl bych.

A otec uvádí věci na pravou míru. Nabízí svému ukázněnému synu jiný pohled na věc, nabízí mu dobrou zprávu, když říká: *všechno, co mám, všechna pole, lesy, stáda zvířat, stodoly, dům, všechno to je přece i tvoje. Nepracuješ na cizím, nedřeš se pouze ve prospěch někoho jiného. A konec konců, můžeš se z toho těšit a čas od času i poveselit, budeš-li chtít*.

Zkusmo převádím do roviny křesťanské víry. Nebeský Otec nám říká: *jsi stále se mnou a všechno, co mám, je tvé*. Blízkost a sdílení, vztah i společný majetek. Každý, kdo se rozhodl žít věrně s Bohem a ne na vlastní pěst, měl, má a bude vždy mít veliké a úžasné bohatství.

Mladší - sólista

Jinak se věci mají s mladším synem. On sice dříve býval s otcem a míval také sdílený majetek. Nicméně rozhodl se rodinné vztahy uzavřít, udělat za nimi tlustou čáru a zařídit se po svém. Raději mít ten majetek sám pro sebe, než aby se o něj musel složitě dělit s ostatními. A tím začalo drama, zajímavé, fotogenické, fascinující. Drama, které stojí za to vyprávět.

Před pár dny jsem při s jedněmi snoubenci četl z knihy Genesis (2,24) známé slovo: *Proto opustí*

muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem. Mladší syn vlastně vzal velmi vážně první třetinu této moudré věty, opustil svého otce i matku, byl odvážný! Jenže to chytil za nešťastný konec: nejen že se od nich odpoutal, ale nechal si rovnou vyplatit dědictví, zjevně už ani nepočítal s tím, že se ještě kdy potkají, jako kdyby milí rodiče už byli na smrtelné posteli. Takže opustil svého otce a matku, v tom nejsilnějším slova smyslu, a pak už nebylo nic dál, žádná nová rodina, žádný smysluplný cíl. Opustil své zázemí jen proto, aby to následně vyplýval tak nějak pro nikoho, do ztracena.

Otče, dej mi díl majetku, který na mne připadá. ... Po nemnoha dnech mladší syn všechno zpeněžil, odešel do daleké země a tam rozmařilým životem svůj majetek rozházel. A když už všechno utratil, nastal v té zemi veliký hlad...

Možná že to podobenství nemusí být jen o nějakém konkrétním člověku. Ono to docela dobře pasuje i na lidskou pospolitost. Část lidstva se osamostatnila, emancipovala, zbavila se závazků, převzala Boží majetek – zemi, moře, lesy, pole, zvířata a ptactvo – do svých rukou a začala hospodařit, svůj díl majetku převedla na peníze a rozjela byznys. Právě nyní se podstatná část lidstva ocitá ve fázi rozmařilého rozhazování. Možná tento proces bude ještě dlouho pokračovat, možná tak dlouho, dokud bude z čeho brát.

Ztráty

Ježíšův příběh pokračuje tak, že osamostatněný muž utrpěl těžké ztráty. Upřímně řečeno, do mínusu se dostal hned na začátku, i když to asi zprvu sám jako ztrátu nevnímal. Vzdal se vztahu s nejbližšími, odchodem do daleké země se odtrhl od vlivu, od zázemí své rodiny, přestal být synem. Udělal to, aby získal kontrolu nad jměním, aby měl volnější ruce pro své sny, nápady a projekty. Udělal výměnu – jedno za druhé. To byla ta prvotní ztráta. Zda-li pak ji vykompenzoval majetek, který tímto krokem získal?

Po čase následovaly ztráty další, tentokrát na straně majetkové, ostatně na vztahovém kontě už nebylo z čeho brát. Až nakonec vyschl i bankovní účet. A k tomu navíc přišla ekonomická recese, hubená léta. Ale pořád toho nebylo dost, pořád zatím bylo kde brát, však se z toho nějak zmátořím, ještě mám ruce a ty mě budou živit...

Některým lidem stačí i daleko slabší krize, aby šli do sebe. Muž v podobnosti to, zdá se mi, nechal dojít do extrému. Ale zároveň pochopil dříve, než bylo pozdě. Ještě tu byla vnitřní síla k návratu. *Tu šel do sebe a řekl: Jak mnoho nádeníků u mého otce má chleba nazbyt, a já tu hynu hladem! Vstanu, půjdu ke svému otci a řeknu mu: Otče, zhřešil jsem proti nebi i vůči tobě. Nejsem už hoden nazývat se tvým synem; přijmi mne jako jednoho ze svých nádeníků.* Není to samozřejmé, ta událost obratu je veliký div a zázrak a asi ne úplně každý dozraje a dospěje ke změně smýšlení. A tak se chudý hladový člověk vydal z daleké země na cestu, s nadějí, že najde místo, kde by mu bylo lépe.

Takových lidí je dost i v dnešním světě, zvláště v dalekých zemích a mnohdy si svou bezútešnou situaci vůbec nijak nevysloužili, prostě se do ní narodili. Ale stejně jako muž z podobnosti musejí i oni sbírat odvalu, musejí své myšlení nově nasměrovat a musejí najít dveře, kterými by mohli vykročit do země, kde se i ti neobyčejnější dělníci mají lépe než oni doma. Někteří z těch odvážných lidí došli anebo dojdou šťastně do naší vlasti, do České republiky... ale to už bychom vyprávěli trochu jiný příběh. Protože málokdy tyto odvážné muže a ženy z Afriky, Asie či odjinud, málokdy je čeká v České republice otec s otevřenou náručí.

Otec

A konečně třetí postavou Ježíšova příběhu je otec. Otec, který si vážil svého staršího syna a nepřestal myslet na toho mladšího. Otec, který viděl, že ztrát a tvrdých důsledků marnotratný muž zažil vrchovatě, a snad proto už nechtěl udílet další bolestná opatření. Rozhodl se obnovit to, čeho se syn kdysi ochotně zřekl a co se nyní ani neodvážil žádat. Majetek už byl tak jako tak fuč a nebylo možné jej znovu vrátit, avšak bylo možné obnovit, znovu navázat vztah. A to je dobrá zpráva pro ty z nás, kdo se potýkají s většími či menšími ztrátami, ať už na kontě vztahovém nebo na účtu v bance. Nebeský otec říká: *Toto moje dítě bylo mrtvé a zase žije, ztratilo se a je nalezeno.*